

Iz ruske zgodovine.

Od 1069. do 1071. léta.

(Po Nestoru.)

V 1069. léto ide Izjéslav z Boljéslavom na Vséslava, a Vséslav se obrne prótivo, in pride v Béli Grad. Kadar je bila noč, to skriváje iz Bélega Grada pobegne v Plátsk. A zjutraj so ljudjé videli, da je knez pobégnil, ter so se povrnili v Kíjev, in so stvóрили véče (svèt), ter so se posláli k Svetoslavu in k Vsévladu, govorèč: „mí smo úže zlo stvóрили, kneza svojega pregnavši, a evo, zdaj ná-nas véde lédsko zemljo. Pojdita vídva v grad (mésto) otca svojega; če li ne hočeta, trebé nam bode, zažgavši grad svoj, stopiti v grško zemljo.“ Reče jim Svetoslav: „mídva pôšljeva k bratu svojemu; ako pojde ná-vas, to bodeva mídva prótivo njemu z rátjo (vôjno), kajti ne dava pogubíti gradú otca svojega. Ako li hoče biti z mírom, to v malem časi pride k svojej družíni.“ In utešila sta Kijáne. A Svetoslav in Vsévlad pošljeta k Izjéslavu, govoréča: „Vséslav je bežal; a tí ne vódi Léhov na Kíjev, kajti protivnega tí nij tu; ako li hočeš iti z gnévom in pogubiti grad, to véš, da je nama žal óčnega stola.“ To slišavši Izjéslav ostavi (pustí) Léhe ter ótíde z Boljéslavom, malo Lehov privzémši, a pred sobój v Kíjev pošlje sina svojega Městíslava. Prišedši Městíslav izséče Kijáne, kateri so bili izsékli Vséslava, sedemdesétero ljudjé, a druge so oslépili in druge je pogubil brez krivíne, ne izpítavši (izprášavši) jih. A Izjéslavu, idočemu h gradu, pridó ljudjé napróti s poklonom, in vzprijéli so kneza svojega Kijáni, ter Izjéslav je sédel na stolu svojem méseca maja v drugi dán, in izpustil je Lehe na pôkrm (na hrano mej Ruse), a Léhe so pobijáli na skrivnem. Povrne se z Léhi Boljéslav v zemljo svojo. A Izjéslav prežene Vséslava iz Platskega ter posadí sina svojega Městíslava v Platskem; a tá je skóraj umrl tukaj, in v njega mésto je bil posajèn brat njega, Svetopolk, ker je Vséslav bil izbéžal.

V 1070. léto se je Vsévladu rodíl sin ter narekli so ga z imenom Rástíslav.

V 1071. léto Vséslav izžene Svetopolka iz Platskega. V to léto Jaropolk pobédi (premore) Vséslava pri Glatíškem.

(Zdaj pride zopet na vrsto prazno, a zeló čudno vraževérstvo, o katerem Nestor z večíne takó poróča, kakor tak mož, ki sám verjame vse, kar pripoveduje drugim. Poslušájmo ga!)

Ob teh časih je bil prišel vólhev (cóperrick), ki ga je bíl prelástil (preváril) sám bés ali zli dúh. Prišedši h Kíjevu je govoril, takó ljudém pripovedujóč: „na péto léto bode réka Dnéper tekla nazáj ter zemlje prestopijo na druga mésta, da bode stati grškej zemlji na ruskej a ruskej zemlji na grškej, ter da se izmené tudi še druge zemlje.“ Nevédni so ga poslušali a vérni se mu smijáli, govorèč mu: „bés igra s tobój, na pogubo tebi!“ Takó je tudi bilo, kajti v jedno noč so ga našli mrtvega. — Tudi se je bilo zgodilo, da je lakota bila po Rástovskej oblásti, in vstala sta dva vólhva od Jaroslávija, govoréča: „véva, kdo obílje žíta in hrane drží.“ In sta šla ob Volgi réki, a kadar sta prišla na sêla, imenovala sta boljše žene, govoréča: „ta žíto drží, a ta méd, a ta ribe, a ta kože.“ In vodili so k njima sestresvoje, matere in žene svoje, a ta dva sta jim prerezávala za plečem ter iz-

imela ali žito ali ribo, in ubila sta mnoge žene ter iménje njih jemála sebi. Prišla sta na Bélo Jézero in bilo je pri njíju ljudj drugih tri stotéro. A v to dóbo se je prikljúčilo, da je od Svetoslava dánj (davek) pobírat prišel Jánj, sin Višátin, in povedali so mu Belojézerci, kakó sta dva vólhva izbila úže mnoge žene ob Volgi in ob Šéksni vódi, ter da sta zdaj prišla semkaj. Jánj, izpítavši (izprašavši), čegóva sta smrda (podlôžnika), in zvédevši, da svojega kneza, pošlje k tistim, ki so bili okolo njíju, ter jim reče: „dajte ta dva smrda sem, ker sta mojega kneza!“ Ljudjé tega nijso poslušali. A Jánj pride sam brez orožja. Rekli so mu njega družína: „ne hodi brez orožja; osramé te!“ Ali on velí družíni vzeti orožje, in bilo je dvanajst hlapcev ž njim. Otíde k njim do lésa. A ljudjé so stali, izpolčívši se (v réd se postavívši) protivó njemu. Kadar je šel Jánj s topórcem (sekíro), stopijo od njih trije možjé in pridó k Jánju, rekóč mu: „vidèč ideš na smrt; ne hodi!“ Potem so se súnili nánj ter jeden je grešíl Jánja s topórom, a Jánj je obrnil svoj tópor in udaril ga s tiljem (zadnjo stranjó sekíre), in rekél družíni, séči jih. Ali oní so zbežali v lés, ubívši tu popa Jánjevega. A Jánj, všedši v grad k Belojézercem, reče jim: „ako ne ujámete vólhvoev teh, ne pojdem od vas tudi léto dníj.“ A Belojézerci so šli ter ja ujéli in privédli k njemu.

(Dalje prih.)

Kratke pripovedke.

Čevljar.

Ljudevit je bil sin bogatega trgovca. Imel je mnogo lepih igrač in lepih knjižic. Domá je imel učitelja, ki mu je vse lepo razlagal ter se je po končanem nauku tudi ž njim sprehajal po prekrasnem vrtu, ki so ga imeli oče poleg hiše. Čudno, da Ljudevit pri vsem tem ni bil nikoli vesel in zadovoljen.

Necega dné se je Ljudevit sprehajal z učiteljem po nekej ulici. Sprehajajoč se, prideta do neke hiše, iz katere se je slišalo veselo petje. Ljudevit postoji in reče učitelju: „To je pač zeló bogat človek, ker takó veselo poje.“

Učitelj, ki je dobro znal, da je to ubog čevljar, reče Ljudevitu: „Stopiva v hišo k temu veselemu človeku!“

Ko stopita v hišo ubožnega čevljarja, vpraša ju čevljar, kaj bi rada. „Prišla sva,“ reče Ljudevit, da vas vprašava, zakaj ste zmirom tako veseli in dobre volje.“

Čevljar mu odgovori: „Jaz pridno delam po ves dan ter si zaslužim toliko, da morem pošteno živeti. Vse moje zaupanje je pri Bógu in Bog mi pomaga, kakor vsacemu pridnemu človeku. In zdaj recite, zakaj bi ne bil vesel?“

Ljudevit se vrne z učiteljem domóv in odsihdob je bil vedno vesel in zadovoljen, ter je pogostoma mislil na ubožnega čevljarja.

Mali Peter.

Mati so večkrat pripovedovali malemu Petru o preljubem nebeškem očetu, ki je vse ustvaril in nam vse daje, česar potrebujemo. Peter je ma-